

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

15.3.2006

B6-0171/2006 }
B6-0172/2006 }
B6-0176/2006 }
B6-0179/2006 }
B6-0182/2006 }
B6-0185/2006 } RC1

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

Vastavalt kodukorra artikli 115 lõikele 5 esitanud

- Nirj Deva, Maria Martens, Bernd Posselt ja Jürgen Schröder fraktsiooni PPE-DE nimel,
- Pasqualina Napoletano ja Ana Maria Gomes fraktsiooni PSE nimel,
- Johan Van Hecke, Fiona Hall ja Marios Matsakis fraktsiooni ALDE nimel,
- Marie-Hélène Aubert, Marie Anne Isler Béguin ja Frithjof Schmidt fraktsiooni Verts/ALE nimel,
- Luisa Morgantini ja Gabriele Zimmer fraktsiooni GUE/NGL nimel,
- Eoin Ryan ja Ģirts Valdis Kristovskis fraktsiooni UEN nimel,

asendades järgnevate fraktsioonide esitatud resolutsiooni ettepanekuid:

- Verts/ALE (B6-0171/2006)
- PPE-DE (B6-0172/2006)
- PSE (B6-0176/2006)
- UEN (B6-0179/2006)
- GUE/NGL (B6-0182/2006)
- ALDE (B6-0185/2006)

Karistamatus Aafrikas ja Hissène Habré juhtum

RC\606937ET.doc

PE 371.586v01-00}
PE 371.587v01-00}
PE 371.591v01-00}
PE 371.594v01-00}
PE 371.597v01-00}
PE 371.600v01-00} RC1

ET

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon karistamatuse kohta Aafrikas ja Hissène Habré juhtumi kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuuti;
  - võttes arvesse ÜRO julgeolekunõukogu resolutsiooni 1638, mis nõuab, et ÜRO missioon Libeerias peaks kinni ja võtaks vahi alla endise presidendi Taylor'i, kui ta naaseb Libeeriasse ning saadaks ta või aitaks kaasa tema saatmisele Sierra Leone'sse vastutusele võtmiseks Sierra Leone erikohtus;
  - võttes arvesse oma eelnevaid resolutsioone Tšaadi ja Libeeria kohta, eelkõige 24. veebruari 2005. aasta resolutsiooni Charles Taylori väljaandmise kohta;
  - võttes arvesse 21. novembrist 5. detsembrini 2005 Banjul'is Gambias toimunud Aafrika Liidu inimõiguste ja rahvaste õiguste komisjoni 38. korralist istungit;
  - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5,
- A. meenutades Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuuti ja rõhutades, et möödas on 50 aastat ajast, mil ÜRO esimest korda tunnistas vajadust luua kuritegude nagu genotsiid uurimiseks rahvusvaheline kriminaalkohus;
- B. arvestades, et ÜRO peasekretär Kofi Annan on öelnud, et ränkade inimõiguste rikkumiste amnestia ei ole ÜRO jaoks vastuvõetav ega tunnustatav, kui sinna hulka kuuluvad genotsiid, inimsusevastased kuriteod ja sõjakuriteod;
- C. märgib murelikult, et Aafrika kontinendil leiavad aset arvukad inimõiguste rikkumised ja nende kuritegude toimepanijaid võetakse harva vastutusele ning sageli keeldutakse tehtut ohvritele tõhusalt heastamast;
- D. arvestades, et rahvusvaheline õigus sätestab selgelt, et sõjakurjategijad tuleb alati kohtu alla anda ja riikidel on kohustus anda välja sõjakuritegudes kahtlustatavad;
- E. märkides, et Aafrika Liidu põhiseadusliku akti artikli 3 punktis h ja artikli 4 punktis o mõistetakse karistamatus selgelt hukka;
- F. tervitades Aafrika liidu avaldusi karistamatuse vastu ja olles seisukohal, et liidu usaldusväärsus edendab selle otsustavus võtta inimõiguste rikkumise korral praktilisi meetmeid karistamatuse vastu;
- G. arvestades, et arvukad Aafrika diktaatorite ja nende kaasosaliste poolt toime pandud inimsusevastased kuriteod on karistamata, mis põhjustab ohvrite lähikondsetele täiendavat ülekohust ja julgustab uusi kuritegusid toime panema;
- H. lisaks märkides, et 27 Aafrika riiki on ratifitseerinud Rooma statuuti ja mõned neist on

RC\606937ET.doc

PE 371.586v01-00}
PE 371.587v01-00}
PE 371.591v01-00}
PE 371.594v01-00}
PE 371.597v01-00}
PE 371.600v01-00} RC1

teinud pingutusi Rooma statuudi siseriiklikule kohaldamisele õigusliku jõu andmiseks;

- I. arvestades, et tõsiseid kuritegusid toime pannud endised Aafrika diktaatorid, eelkõige Charles Taylor, Mengistu Haile Mariam ja Hissène Habré ning nende kaasosalised elavad täna rahulikult, nautides täielikku puutumatust;
- J. arvestades, et Tšaadi paguluses viibiva ekspresidendi Hissène Habré kohta on väljastatud rahvusvaheline vahistamismäärus, teda süüdistatakse valitsemisperioodil 1982–1990 toime pandud inimõiguslastes kuritegudes;
- K. arvestades, et ohvrid on Habré juhtumit ära kasutades asunud laialdasemalt õigust nõudma, rajades uusi teid õigusemõistmisele Tšaadis ja mujal;
- L. arvestades, et Aafrika Liit otsustas 24. jaanuaril luua õigusekspertide rühma soovitude saamiseks, kus ja kuidas tuleks Hissène Habré kohtu alla anda, eelistades „Aafrika mehhanismi“;
- M. arvestades, et Nigeeria president Obasanjo peaks lähiajal teatama Charles Taylori väljaandmisest kohtu alla andmiseks väidetavate kuritegude eest, mis annab esimesele võimaluse näidata Nigeeria pühendumust õigusriigi põhimõtetele Lääne-Aafrikas;
- N. arvestades, et 2002 loodi Sierra Leone relvakonflikti ajal sooritatud sõjakurjategude eest enam süüdi olevate kohtu alla andmiseks Sierra Leone erikohus; arvestades, et erikohus süüdistab Charles Taylorit 17. sõja- ja inimsusevastases kuriteos;
- O. arvestades, et brutaalne Etioopia eksdiktaator kolonel Mengistu naudib endiselt varjupaika Zimbabwe,
- 1. meenutab, et ilma individuaalse vastutuse tagamisel sunnimehhanismina tegutseva rahvusvahelise kriminaalkohtuta jääksid genotsiidid ja jõletud inimõiguste rikkumised sageli karistamata;
- 2. rõhutab, et rahvusvahelises õiguses on saanud tavaks, et kurjategijatele sõltumata nende staatusest ei võimaldata inimõiguste rikkumise korral amnestiat ega puutumatust, ja toetab tugevalt kuri- ning hirmutegude toimepanijate vastutusele võtmist;
- 3. kordab, et võitlus karistamatusega on Euroopa Liidu inimõiguste poliitika üks nurgakivi, ja kutsub nõukogu ning komisjoni üles jätkama antud küsimusele asjakohase tähelepanu pööramist;
- 4. on seisukohal, et kestva rahu saavutamine ei ole võimalik sõlmides kokkuleppeid nende kaitsmiseks, kes on olnud vastutavad inimõiguste süstemaatilise rikkumise eest;
- 5. nõuab, et Aafrika Liidu liikmesriigid, kes seni ei ole seda teinud, ratifitseeriks Rooma statuudi ja võtaks vastu riiklikud tegevuskavad Rooma statuudi tõhusaks rakendamiseks riiklikul tasandil;

6. ergutab Aafrika Liidu riigipeade ja valitsusjuhtide assambleed nõudma liikmesriikidelt karistamatuse hukkamõistmist;
7. kutsub Aafrika Liitu üles võtma praktilisi meetmeid, mis aitaksid kaasa piirkondlikele pingutustele võidelda karistamatusega;
8. julgustab Aafrika Liitu arendama kriminaalõiguslikke institutsioone ja korraldama liikmete vahel ning teiste kontinentide asutustega paremini õiguslast koostööd kriminaalasjades, et vähendada karistamatust kuritegude korral, mis on toime pandud Aafrika ametivõimude ja teiste kontinentide kodanike poolt või kaassüül;
9. meenutab, et rahvusvaheline üldsus on näiteks Rwandas ja Sierra Leones kuri- ja hirmutegude toimepanijate vastutusele võtmiseks loonud aruandemehhanismi ajutiste kohtute näol, ja rõhutab, et rahvusvaheline üldsus peab ühehäälselt aitama edendada tõhusat aruandekohustust;
10. meenutab Arusha rahvusvahelise kriminaalkohtu menetlusi ja väliste uurijate kogetud ülisuuri raskusi Rwanda 1994. aasta genotsiidi eest vastutavate kohtu alla andmisel;
11. peab eriliselt šokeerivaks on asjaolu, et tsiviilelanike veresauna ajal Kongo Demokraatlikus Vabariigis ja Suure järvistu piirkonnas – kus kuus aastat väldanud konflikti kestel suri vähemalt kolm miljonit inimest – inimõigusi rikkunud on samuti jätkuvalt karistamata;
12. kutsub Senegali üles tagama Hissène Habréle vastavalt ÜRO piinamise ning muude julmade, ebainimlike või inimväärikust alandavate kohtlemis- ja karistamisviiside vastase konventsiooni kohaselt õiglast kohtumõistmist, andes ta Aafrika alternatiivi puudumisel välja Belgiale;
13. kutsub Aafrika Liitu üles Hissène Habré kohtuasja raames tagama, et Senegal järgib rahvusvahelisi kohustusi, mis ta on võtnud piinamisvastase konventsiooniga ühinedes;
14. on seisukohal, et Aafrika riigipeade tegevus Habré asjas on märkimisväärne samm edasi, kuna Aafrika liidrid on selgelt kinnitanud, et karistamatusega võitlemine on vajalik;
15. kutsub Nigeeria valitsust üles tegutsema jätkuvalt Libeeria rahuprotsessi huvides ja toetama õigusriigi põhimõtteid, andes Charles Ghankay Taylori koheselt välja kohtumõistmiseks Sierra Leone erikohtule;
16. tervitab asjaolu, et Libeeria äsja valitud president Johnson-Sirleaf on palunud Nigeerialt Charles Taylori väljaandmist ja avaldab heakskiitu tema lubadusele seista presidendiks olles aruandekohustuse ja õigusriigi eest;
17. kutsub liikmesriike üles tegema kõike nende võimuses olevat, et tagada Aafrikas ja mujal arengumaades kuritegusid toime pannud või nende kaasosaliseks olnud Euroopa riikide kodanike kohtu alla andmine, ja et selliste kuritegude ohvrid saaksid kompensatsiooni;

18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, AKV-ELi ministrite nõukogule, Tšaadi, Libeeria, Nigeeria ja Senegali valitsustele, Aafrika Liidule ning ÜRO peasekretärile.